

THUỐC MEN CHỮA TRỊ BỆNH LAO
Thông tin cho bệnh nhân
TUBERCULOSIS MEDICATIONS
Information for patients

Quý vị sắp khởi sự việc chữa trị bệnh lao (tuberculosis – TB) của mình do bác sĩ kê toa. TB là một bệnh nghiêm trọng sẽ tổn hại cho sức khỏe nếu không được chữa trị. TB có thể được chữa khỏi hoàn toàn với thuốc men đúng cách.

Giám sát

Điều quan trọng là quý vị nên dùng thuốc men theo chỉ dẫn trong toa. Việc dùng thuốc thất thường có thể gây ra việc kháng thuốc, làm cho bệnh của quý vị khó chữa trị hơn.

Để tránh các vấn đề này mọi chữa trị TB phải được giám sát đầy đủ. Điều này có nghĩa là thuốc phải được dùng trước mặt một y tá hoặc chuyên viên chăm sóc y tế. Y tá tại Trạm xá TB có thể giải đáp bất cứ thắc mắc nào của quý vị về việc chữa trị TB. Họ có thể theo dõi các tác dụng phụ nếu có và nếu cần, thu xếp để quý vị gặp bác sĩ.

Điều **THIỆT YẾU** là quý vị tiếp tục dùng thuốc, cho đến khi bác sĩ Trạm xá TB bảo quý vị ngưng (ngay cả khi quý vị cảm thấy khỏe hơn), để ngăn ngừa bệnh TB tái phát.

Tại sao tôi cần dùng đến các thuốc này?

- Để chữa khỏi bệnh TB;
- Ngăn ngừa việc phát triển các dòng đối kháng của TB; và
- Ngăn ngừa bệnh TB lan tràn thêm nữa.

Những thuốc men nào được sử dụng cho việc chữa trị TB?

Thuốc dùng để chữa trị TB thường là các *thuốc kháng sinh* có tên là Isoniazid, Rifampicin, Pyrazinamide và Ethambutol. Các thuốc này có thể được cho toa dùng hàng ngày hoặc 3 lần mỗi tuần.

Các thuốc này phải được dùng theo toa của bác sĩ trong ít nhất sáu tháng. Trong một số trường hợp hiếm, việc chữa trị có thể cần tiếp tục lên đến 2 năm.

Xin nhớ cho y tá biết nếu vì lý do gì quý vị không thể đến trạm xá TB, hoặc không thể gặp y tá tại nhà, (ví dụ quý vị có cuộc hẹn khác) vào ngày dùng thuốc và chúng tôi sẽ thực hiện việc thu xếp khác cho quý vị.

Tại sao có nhiều loại thuốc khác nhau được dùng cùng lúc?

Các thuốc TB là thuốc trụ sinh. Các thuốc này hoạt động theo nhiều cách khác nhau để diệt vi khuẩn TB. Vi khuẩn TB bị diệt chậm và cần đến một tổng hợp các loại thuốc trong ít nhất sáu tháng để diệt các vi khuẩn này.

Nếu các thuốc men được dùng riêng rẽ, vi khuẩn TB có thể nhanh chóng trở nên đối kháng với các thuốc này. Tại Úc, có một thiểu số người bị TB đối kháng với các thuốc dùng để chữa trị TB. Nếu việc này xảy ra các thuốc kháng sinh phụ trội có thể được dùng đến và cần được chữa trị lâu hơn.

Các lưu ý trong lúc dùng thuốc chữa trị TB

Rượu và paracetamol có thể gây xáo trộn đến thuốc men. Uống rượu hoặc dùng paracetamol trong lúc dùng thuốc TB có thể gây ra phản ứng hoặc tác dụng phụ, mà có thể tổn hại đến sức khỏe. Quý vị nên tránh uống rượu trong khi chữa trị.

Xin lưu ý rằng kinh nguyệt thất thường cũng có thể xảy ra trong khi chữa trị. Phụ nữ nên tránh có thai trong lúc chữa trị TB. Thuốc Rifampicin làm giảm hiệu quả của thuốc uống ngừa thai, làm cho phương pháp ngừa thai này không được tin cậy. Phụ nữ đang được chữa trị TB nên sử dụng phương pháp ngừa thai khác. Nên thảo luận với bác sĩ về cách ngừa thai khác.

Nếu quý vị mới CÓ THAI hoặc hiện đang CHO CON BÚ hãy báo ngay cho bác sĩ Trạm xá TB. Quý vị có thể cần đổi thuốc men đang dùng.

Có thể cần thử máu thường xuyên để kiểm tra các tác dụng phụ khả hữu. Bác sĩ sẽ thu xếp các thử nghiệm này cho quý vị.

Tương tác của thuốc men

Điều quan trọng là cho Bác sĩ TB biết nếu quý vị đang dùng các thuốc men khác hoặc được thảo để chúng tôi có thể thẩm định các tác dụng phụ khả hữu của thuốc khác đối với việc chữa trị TB.

Không nên dùng các antacids (thuốc trị chua trong bao tử) có chứa thành phần aluminium (như Gaviscon) trong vòng hai giờ kể từ khi uống thuốc TB. Chữa trị ma túy methdone cũng có thể tương tác với thuốc TB. Một vài thuốc men dùng cho việc chữa trị bệnh diabetes (tiểu đường), Parkinson's disease, HIV, epilepsy (động kinh) hoặc cardiac conditions (bệnh tim mạch) có thể phản ứng với thuốc men TB. Nếu quý vị đang chữa trị về bất cứ các bệnh này điều quan trọng là nên báo với bác sĩ TB.

Cách thức dùng thuốc

Các thuốc tác dụng tốt nhất nếu tất cả được dùng cùng lúc MỘT giờ trước, hoặc HAI giờ sau khi ăn và nên uống với nước. Lý tưởng nhất là nên uống thuốc vào cùng thời điểm mỗi ngày.

Đối với bệnh nhân bị buồn nôn, thuốc có thể dùng với thức ăn nhẹ (ví dụ như bánh mì khô). Nếu quý vị bị buồn nôn, điều quan trọng là nên báo cho bác sĩ hoặc y tá.

Nếu quý vị có vấn đề về dùng thuốc, xin thảo luận vấn đề này với y tá hoặc bác sĩ TB.

Các tác dụng phụ của thuốc men TB

Cũng như tất cả các thuốc men, thuốc chữa trị TB có thể thỉnh thoảng gây ra tác dụng phụ đối với một số người. Nếu điều này xảy ra, xin báo ngay cho bác sĩ hoặc y tá tại Trạm xá TB.

Nếu quý vị trải qua triệu chứng nào bất thường, hoặc cảm thấy không khỏe vì bất kỳ lý do gì, xin thảo luận với y tá hoặc bác sĩ TB. Nếu cần được giúp đỡ y tế khẩn cấp sau giờ làm việc, hãy tới Phòng Cấp cứu tại bệnh viện địa phương và đem theo **danh sách các thuốc men TB**.

Các tác dụng phụ khả hữu có thể gồm (nhưng không giới hạn) các loại sau đây:

- Nổi mẩn và ngứa ngứa
- Buồn nôn (cảm thấy muốn ói), ăn mất ngon
- Vàng da hoặc mắt
- Mệt mỏi quá đáng
- Tâm nhìn bị mờ, nhìn màu sắc bị rối loạn
- Kinh nguyệt thất thường
- Tiêu chảy
- Viêm khớp/đau khớp bất thường
- Sốt, nhức đầu và đau cơ bắp
- Dễ chảy trụa

Những người đang chữa trị TB thường hay bị đổi màu cam ở nước mắt, kiếng mềm gắn trong mắt, phân và nước tiểu, đó là những điều không đáng lo lắng.

XIN MẠNH DẠN THẢO LUẬN BẤT CỨ KHÍA CẠNH NÀO CỦA VIỆC CHỮA TRỊ VỚI BÁC SĨ HOẶC Y TÁ TRẠM XÁ HOẶC BÁC SĨ TB CỦA QUÝ VỊ.

Tài liệu tham khảo:

1. Therapeutic Guidelines, Antibiotic, Version 12, 2003
 2. Department of Health, Controlling Tuberculosis in NSW 2005
-